



جایگزین‌های اعتکاف در دوران کرونا / سنتی که ماهه برکت است

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: مردم ایران اسلامی باید بدانند

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: مردم ایران اسلامی باید بدانند که موضوع اصلی و مهم در این سه شبانه روز اعتکاف، خلوت و انس با معبود است و می‌توانند این فیض نورانی و مراسم معنوی را در منازل خود نیز برپا کنند؛ انس با قرآن، تلاوت و تفسیر کلام الله مجید از جمله موضوعات اثرگذار در این شب‌ها بوده و می‌تواند جایگزین خوبی برای اعتکاف باشد.

عبدالمجید طالب تاشاعتکاف فرصتی بسیار مناسب است تا انسانی که در پیچ و خم‌های مادی غرق شده، خود را بازیابد و به قصد بهره بردن از ارزش‌های معنوی، از علایق مادی دست بکشد و خود را در اختیار پروردگار بگذارد و تقاضا کند که او را در راه راست ثابت نگهدارد تا بتواند به دریای بیکران انس و مهر خداوند که همه‌اش مغفرت و رحمت است، متصل شود.

در اعتکاف می‌توان خانه دل را از اغیار تهی و نور محبت خدا را در آن جلوه گر کرد. می‌توان خود را وقف عبادت کرد و لذت میهمانی را بر سر سفره احسان و لطف الهی چشید. می‌توان زمام دل و جان را به دست خدا سپرد و همه اعضا و جوارح را در حصار اراده حق به بند کشید.

متأسفانه چند سالی است که به دلیل شرایط کرونایی کشور، سنت حسنه اعتکاف در مساجد و حسینیه‌های کشور برگزار نمی‌شود. یکی از مسائل مهمی که در رابطه با مسئله اعتکاف مطرح می‌شود، چگونگی بهره‌گیری از فیوضات این سنت حسنه در ایام کرونایی است. مسلماً انجام اعتکاف تنها محدود به مساجد و حسینیه‌ها نیست و نفس آن خلوت و انس با معبود است که انسان می‌تواند در نقطه‌ای خلوت حتی در منزل و مکان‌های دیگر نیز به این آرامش معنوی دست پیدا کند.

عبدالمجید طالب تاش، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با ایکننا، در رابطه با فلسفه وجودی مراسم اعتکاف و ضرورت راز و نیاز انسان با معبود، اظهار کرد: در ارتباط با بحث اعتکاف، حقیقت این است که خداوند متعال زمانی که انسان را خلق کرد، جهان را نیز برای او آفرید و این جهان را به گونه‌ای طراحی کرده که زندگی انسان با شب و روز آمیخته شده است.

وی افزود: خداوند روز را خلق کرد تا انسان در طول آن به کار و کوشش بپردازد و با کسب رزق و روزی حلال زندگی خود را به پیش ببرد. همچنین، شب را برای آرامش و سکون و به گونه‌ای برای تولید توانایی و انرژی و نیز تقویت روح و جسم و روان آدمی خلق کرده است؛ «وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»؛ از رحمتش برایتان شب و روز را قرار داد تا در این (یک) بیارامید و (در آن یک) از فزون‌بخشی او (روزی خود) بجوید باشد که سپاس بدارید».

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: این سؤال مطرح می‌شود که آرامش در شب چگونه برای انسان حاصل می‌شود؟ بخشی از این آرامش با خواب و استراحت به دست می‌آید، یعنی خواب موجبات سلامتی و آرامش جسم را فراهم می‌کند، اما روح آدمی نیز نیاز به آرامش دارد که این آرامش در خلوت کردن با خداوند و رها کردن خود از دغدغه‌های زندگی در شب ایجاد می‌شود.

طالب تاش با بیان اینکه به همین دلیل بود که خداوند متعال به پیامبر(ص) فرمان می‌دهد که بخشی از شب را برای راز و نیاز و خلوت با معبود قرار دهد، تصریح کرد: خداوند دلیل این مسئله را در آیات نورانی قرآن کریم این گونه بیان می‌کند که: «إِنَّ تَاشِيَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيًّا؛ قطعاً برخاستن شب رنجش بیشتر و گفتار (در آن هنگام) راستین‌تر است». از سوی دیگر می‌فرماید: «إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا؛ تو را در روز آمد و شدی دراز است». بنابراین، طبق این آیات الهی انسان همچنان که باید در روز در تلاش و کوشش باشد، باید در شب خلوتی برای راز و نیاز با خالق ایجاد کرده و با معبود خود خلوت کند.

وی اظهار کرد: چنانچه این شرایط را به یک سال زندگی تعمیم دهیم، این نکته به دست می‌آید که آدمی یک سال خود را به دغدغه‌های اجتماعی، تلاش و کوشش، گفت‌وگو با دیگران، رفت و آمد با خویشان و دوستان می‌پردازد و برای اینکه بتواند پس از این مدت طولانی به آرامش و سکون دست پیدا کند، چقدر زیبا است که پس از این یک سال، مدت سه تا چهار روز را به خلوت خود با خدا اختصاص داده و به اعتکاف بپردازد.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: سنت اعتکاف و خلوت چند روزه با خالق در سیره معصومان(ع)، پیشینیان و بزرگان

دین وجود داشته و ایشان در این چند روز اعتکاف خود را از دغدغه های اجتماعی رها کرده و فقط و فقط به خلوت و مسجد رفته و با خدای خود راز و نیاز می کردند. بنابراین، عده ای از مردم پس از یک سال فعالیت خود را به مدت سه شبانه روز از مردم جدا کرده و در کنج خلوت با خدای خود گفت و گو می کنند.

طالب طاش در ادامه تصریح کرد: اعتکاف در تقویت روح و جان آدمی و تهذیب نفس انسان و نیز به تبع آن سلامت جسم و جان او مؤثر است. توصیه ای که می توان به دست اندرکاران اعتکاف کرد این است که در عین اینکه برنامه های جمعی مراسم اعتکاف نظیر سخنرانی، دعاهای جمعی و ... بسیار ارزشمند و قابل استفاده است، اما مسئولان و دست اندرکاران باید تلاش کنند که فرصت های خلوت گونه ای نیز به معتکفان بدهند تا بتوانند در سکوت و آرامش مطلق با خدای خود راز و نیاز کنند.

وی ادامه داد: به نظر می رسد موضوع اعتکاف که سال ها است با حمایت و عنایت مقام معظم رهبری در کشور توسعه و گسترش پیدا کرده و جوانان با این مؤلفه و مبحث دینی آشنا شده اند، مسئله بسیار پرخیر و برکتی برای جامعه خواهد بود و برهمگان لازم و واجب است تا زمینه را برای حضور حداکثری نوجوانان و جوانان در این سنت حسنه دینی فراهم کنند.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به شرایط کرونایی کشور و نیز عدم برگزاری مراسم اعتکاف در مساجد و حسینیه ها طی دو سال گذشته، اظهار کرد: معتقد هستم و پیشنهاد می کنم که متولیان مساجد در همین شرایط کرونایی نیز مساجد و حسینیه ها را زیر نظر ستاد ملی کرونا تعطیل نکنند. چنانچه ستاد ملی کرونا اجازه برپایی این مراسم را در مساجد دادند، متولیان نیز این مراسم معنوی را با رعایت کامل پروتکل های بهداشتی و در تعداد محدود و حداقلی برگزار کنند.

طالب تاش بیان کرد: البته این مراسم باید به گونه ای محدود و با رعایت مسائل بهداشتی برگزار شود که فرد معتکف فضای مسجد را حتی از فضای محل کار و خانه خود نیز سالم تر بداند. چنانچه چنین فضایی برای معتکفان فراهم شود، در این صورت معتکفان می توانند با خیال راحت به اعتکاف پرداخته و از این فیض معنوی بهره مند شوند که برکت آن نیز قطعا به دیگران نیز خواهد رسید.

وی تصریح کرد: نکته مهم دیگر در این زمینه این است که عده ای از معتکفان می توانند ایثار کرده و با نرفتن به مساجد فضا را برای تعداد محدودی از معتکفان فراهم کنند. چنانچه فردی عشق به اعتکاف دارد اما برای راحتی دیگران و باز بودن مساجد برای اعتکاف، فضا را به دیگر معتکفان دهد، ایثار کرده است. همچنین، همه مردم ایران اسلامی باید بدانند که موضوع اصلی و مهم در این سه شبانه روز، خلوت و انس با معبود است و می توانند این فیض نورانی و مراسم معنوی را در منازل خود نیز برپا کنند. انس با قرآن، تلاوت و تفسیر کلام الله مجید از جمله موضوعات اثرگذار در این شب ها بوده و می تواند جایگزین خوبی برای اعتکاف باشد.